

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

XCIII. Literae Herardi Archiepiscopi Turonensis de dote Ecclesiae Trojanae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

X C I.

*Commutatio inter Bernardum Comitem
Arvernensem & Lanfredum Abbatem
Mauziacensem.*

An. 864.
Ex chartulario
Ecclesie Bri-
vatenſis
cap. 217.

Inter quos caritas illibata permanserit, pars parti beneficia opportuna præstantur; quia nihil sibi de rebus propriis censuit minuendi quod è contra recipit in augmentum. Ideoque placuit pro utilitate utrumque partium venerabilem Bernardum gratia Dei Comitem, nec non & uxorem suam Ermengardem, seu Lanfredo Abbate ex cœnobio Mauziaco, qui est in patria Arvernica, in aice Riovenese, constructus in honore beati Petri Apostolorum principis & sancti Caprasij martyris, ubi moderno tempore beatus Stremonius martyr primus Arvernorum Episcopus & prædicator corpore requiescit, unà per consensum monachorum ibi consistentium, ut res congruas tam ecclesiasticas quam ex alodes unà cum consensu & præceptione gloriosissimi ac excellentissimi Regis Karoli & Rodulfi Episcopi inter se commutare & concambire debuissent, quod ita & fecerunt. Prior namque dedit Lanfredus Abbas cunctaque ejus congregatio partibus Bernardo Comiti & uxori suæ Ermengardi ex rebus sancti Petri & sancti Caprasij in comitatu Brivatenſe, in vico Brivate cellulam unam in honore sancti Praejecti dedicatam, ipsam cellulam cura curtis & mansis & hortis & exiis & prata 11. & campum unum ipsi Ecclesie adhaerente & aratria 1. vel quantumcunque ad ipsam causam Dei aspicit vel aspicere videtur. Et in alio loco, ubi dicitur villa Maceriaci, mansos 1 v. & vineam unam cum aratriis, cum hortis & campis & pratis, cultum & incultum, questum vel quicquid ad inquirendum est, vel quantumcunque ad ipsos mansos aspicit vel aspicere videtur, hoc est, ab ipso vico usque ad castellum, vel quicquid ex ratione præscripti monasterij legitèr obtinetur, totum & cum omni integritate dederunt Lanfredus supra nominatus Abbas suisque monachi Bernardo Comiti & uxori suæ Ermengardi. Similiter in compensationem hujus rei meriti supradictus Bernardus Comes & uxor ejus Ermengardis pariter consentientes dederunt partibus Lanfredi Abbati suisque monachis ad opus sancti Petri & sancti Caprasij Ecclesiam quæ est in honore sanctæ Mariæ constructa Iustiaci villa, cum mansis & hortis & pratis & vineis & aratriis. Similiter & in villa Lubiriaci mansum & hortum cum aratria 1. & pratellos 11. Item & in villa Digniaci campos 11. Hæc omnia superius nominata, quantumcunque ad Ecclesiam ipsam aspicit, vel quantumcunque Donatus Clericus visus fuit habere, vel quicquid Bernardus Comes & uxor ejus visi sunt per actractum ibi adquisivisse, totum & cum omni integritate dederunt prædicto monasterio suisque rectoribus. Ita tamen ut unusquisque de hoc quod recipit post hac die faciat jure ecclesiastico quicquid voluerit. Et est præscripta Ecclesia in eadem patria Arvernica, in vicaria Randanense. De repetitionibus verò in

commutationibus pœnæ inferere necesse non est. Sed tamen per studij firmitatem, si unquam tempore par contra partem suam præsentium sive futurorum de eisdem duabus commutationibus uno tramite conscriptis ullam calumniam generare præsumpserit, sua petitio nullum habeat effectum, sed insuper componat duplum tantum quantum ipse res meliorata valuerint, & hæc commutationes omni tempore inviolabiles permaneant cum omni integritate. Facta fuerunt commutationes istæ die sabbato, in mense Januario, anno xxiv. regnante gloriosissimo Karolo Rege Francorum sive Equitanorum. Signum Lanfredi Abbate. Signum Ingilbertus Præpositus.

X C II.

*Karoli Calvi præceptum de insula Sequana
vicina Ecclesie Parisiensis.*

In nomine sanctæ & individuae Trinitatis. Karolus gratia Dei Rex. Si rogationibus sacerdotum Christi in honore Ecclesiarum sibi creditarum autem celsitudinis nostræ inclinamus, regiam consuetudinem exicemus, & ad salutem animæ nostræ idipsum pertinere proculdubio novimus. Itaque notum sit omnibus sanctæ Dei Ecclesie fidelibus & nostris præsentibus atque futuris quia ad supplicem petitionem Aneæ venerabilis Parisiensis Episcopi reddimus insulam quandam eidem civitati in orientali plaga contiguam atque vicinorem Ecclesie sanctæ Dei genitricis & semper virginis Mariæ. quæ siquidem, præter nonam & decimam, antea usibus habeatur & dominio Comitis ipsius civitatis & regionis. Unde etiam præcellentie nostræ præceptum hoc restitutionis seu restaurationis fieri iussimus, per quod statuimus atque firmamus ut memorata insula sine cuiuspiam Comitis inquietatione aut sollicitatione, veluti præsignatum est, dominio Episcopi sedis Parisij civitatis & servorum perpetua lege subjaceat eorumque dispositioni sicut aliae res dominationis ipsorum Domino auxiliante semper subsistat, nemine contradicente, aut qualibet inventione repente. Ut autem hæc restitutionis sive redditionis nostræ de supradicta insula præceptio semper in Dei nomine meliorem obtineat vigorem, de anulo nostro subter eam iussimus sigillari. Hildeboldus Notarius ad vicem * recognovit. Datum x. Kal. Maij Indictione xv. anno xxvii. regnante Karolo gloriosissimo Rege. Actum Compendio in Dei nomine feliciter. Amen.

An. 867.
Ex parvo
chartulario
Ecclesie
Parisienſis.

X C III.

*Litteræ Herardi Archiepiscopi Turonensis
de dote Ecclesie Trojane.*

Ecclesiam sanctam Dei matrem fidelium dici eamque sponsam vocari nemo fidelium ambigit. Proinde ego in Dei nomine Herardus sanctæ metropolis Turonicæ sedis nullius suffragij merito Archiepiscopus, dum de more canonico parrochiam nostram circuiremus anno incarna-

An. 867.
Ex chartulario
S. Martini
Turonenſis.

tionis Dominice DCCCXVII. Indictione 1. anno quoque ordinationis nostræ 1x. devenimus ad quendam locum nomine Troium prope monasterium Cormaricenfis supra fluvium Angueram in honorem beatissimi confessoris Martini infra diocesim nostram antiquitus à prædecessoribus nostris constructum; cuius statum & facultatem perquirentes, reperimus eundem locum absque dote & nondum decimarum habentem legitimam cessionem. Cujus denique loci stabilimentum & honorem tractantes, adhibito nobiscum assensu & consilio seu juvamine & deprecatione nobilissimi Deimque timentis Cormaricenfis canobij Abbatis Audachii, simulque reliquorum ejusdem monasterij monachorum, ipsum locum secundum qualitatem instaurare curavimus, confirmando eidem loco sub doris scriptura & largitione prælibari Abbatis in ipsa villa quartas 111. de prato aripennos 1111. & farinarium 1. in altero verò loco, in villa quæ dicitur Feriacus, inter vineam & tertiam aripen. 1. & semis. &c. Data Idibus Novembris anno regnante Karolo Rege ferentissimo.

XCIV.

Præceptum Karoli Calvi de Nantriaco villa Ecclesie Parisiensis.

An. 868.
Ex parte
charulario
Ecclesie
Parisienfis.

IN nomine sanctæ & individue Trinitatis. Karolus gratia Dei Rex. Si petitionibus sacerdotum Dei &c. Itaque notum sit omnibus sanctæ Dei Ecclesie fidelibus & nostris presentibus atque futuris quia venerabilis vir Aneas Parisij Episcopus culminis nostri reverenter adiens sublimitatem, humiliter deprecatus est ut Ecclesie sibi commissæ sanctæ sedis in honore Dei genitricis & semper virginis Mariæ fundate auxilium præberemus, cuius res ex maxima parte paganorum vastatione consumptæ & allapsæ videbantur, ita ut nec sacra loca ipsi sanctæ sedi pertinentia restitui ac reformari * nolent, neque servi Dei in eisdem degentes vivere ac sustentari possent. pro quo multiplicibus rogationibus efflagitavit quandam ejusdem Ecclesie villam in pago Pictavo secus fluvium Clinnum sitam Nantriacum sibi reddere dignaretur, reddendoque restituere non denegaretur. Nos inquam, ut credimus, divina inspirante gratia ad supplicationem ejus auditum benignum accomodantes, non abnuendum salubribus admonitionibus ejus ratum omnino duximus. Unde & celsitudinis nostræ præceptum hoc fieri iussimus, per quod memoratam villam Nantriacum, cum Ecclesiis & reliquis ædificiis, cum familia utriusque sexus, cum terris quoque cultis & incultis, vineis, pratis, silvis, aquis, aquarumve decursibus, molendinis, pascuis, egressibus & regressibus, cumque omnibus rebus que dici aut nominari possunt eidem villæ pertinentibus, memoratæ sanctæ sedi Parisij præfatæque Aneæ Episcopo jure ecclesiastico æternaliter habendam restituentes reddidimus, reddentisque restitimus. Videlicet ut sine cujuscumque contradictione aut inquietatione antedictus Episcopus & successores ejus eandem villam cum summa inte-

* valeret

gritate teneant atque possideant, & canonica ordinatione ad honorem & utilitatem atque necessitatem præscriptæ sanctæ sedis libera potestate disponant; scilicet ut quicquid ex ea esse poterit, eidem sacro loco in voluntate Dei proficiat semper in honoris augmentum, & animæ nostræ proficit in adjutorium. Ut autem hæc munificentie nostræ restitutorio plenior semper & inviolabilis in Dei nomine obtineat firmitatem, manu propria ei subscripsimus, & de bulla nostra signari eam iussimus.

Signum Karoli gloriosissimi Regis.

Hildeboldus Cancellarius ad vicem Gozleni recognovit.

Datum xv. Kal. Aprilis Indictione 1. anno xxviii. regnante Karolo gloriosissimo Rege.

Actum Silvanectis in Dei nomine feliciter. Amen.

XC V.

Veteres litaniæ descriptæ ex libro precum Karoli Calvi Regis Francorum, qui nunc extat in bibliotheca Colbertina.

INCIPIT LAETANIA.

K Yrie eleyson. Ter. Sancte Tiburti. Ora.
Christe eleyson. Sancte Valeriane. Ora.
Ter. Sancte Fabiane. Ora.
Christe audi nos. Ter. Sancte Sebastiane. Ora.
Sancta Maria. Ora. Sancte Cosmi. Ora.
Sancte Michahel. Ora. Sancte Cipriane. Ora.
Sancte Gabriel. Ora. Sancte Vitalis. Ora.
Sancte Raphael. Ora. Sancte Gervasi. Ora.
Sancte Petre. Ora. Sancte Protasi. Ora.
Sancte Paule. Ora. Sancte Marcelline. Ora.
Sancte Andrea. Ora. Sancte Petre. Ora.
Sancte Jacobe. Ora. Sancte Prote. Ora.
Sancte Iohannes. Ora. Sancte Iacincte. Ora.
Sancte Thoma. Ora. Sancte Hermes. Ora.
Sancte Jacobe. Ora. Sancte Saturnine. Ora.
Sancte Phylippe. Ora. Sancte Firmine. Ora.
Sancte Bartholomee. Sancte Georgi. Ora.
Ora. Sancte Bonifaci. Ora.
Sancte Mathee. Ora. Sancte Maurici cum sociis tuis.
Sancte Symon. Ora. Sancte Gereon cum sociis tuis.
Sancte Taddee. Ora. Sancte Eusebii cum sociis tuis.
Sancte Mathia. Ora. Sancte Cosme. Ora.
Sancte Marce. Ora. Sancte Damiane. Ora.
Sancte Luca. Ora. Sancte Theodore. Ora.
Sancte Barnaba. Ora. Sancte Bernigne. Ora.
Sancte Timothee. Ora. Sancte Eustachi. Ora.
Omnes sancti Apostoli. Sancte Menne. Ora.
Orate. Sancte Albine. Ora.
Sancte Stephane. Ora. Sancte Cucuphas. Ora.
Sancte Line. Ora. Sancte Petegrine. Ora.
Sancte Clete. Ora. Sancte Quintine. Ora.
Sancte Clemens. Ora. Sancte Marcelle. Ora.
Sancte Dyonisi. Ora. Sancte Lantberte. Ora.
Sancte Rulfice. Ora. Sancte Crispine. Ora.
Sancte Fleutheri. Ora. Sancte Crispiniane. Ora.
Sancte Sixte. Ora. Sancte Christophore.
Sancte Laurenti. Ora. Sancte Ypolite. Ora.